

Posudek školitele disertační práce

Student : Mgr. Roman Bláha

Název práce: Kriminalita dětí a mládeže s přihlédnutím ke specifickým v jihočeské komunitě

Školitel: doc. Ing. Lenka Dolanská, CSc.

Aktuálnost zvolené problematiky

Aktuálnost zvolené problematiky vychází jednoznačně z alarmujících údajů, které vypovídají o celkové kriminalitě dětí a mládeže po roce 1989. Autor se ve své práci věnuje období druhé dekády po roce 1989, která se jeví částečně jako období určité stagnace v nárůstu a mnohdy i poklesu kriminality v porovnání s první dekadou po roce 1989. Bohužel tento pozitivní jev je ale doprovázen mnoha jinými negativními jevy. Jedním z těchto jevů je změna struktury kriminality, narůstá kriminalita dětí a mládeže v souvislosti s nárůstem drogové nebo jiné závislosti této skupiny obyvatel. Vysoce nebezpečným jevem je zvyšující se brutalita u závažných trestných činů a tendence snižování věku pachatelů. Vysoká nezaměstnanost mladých lidí může být podnětem k páchání majetkové kriminality zvláště v období hospodářské krize.

Práce si vzala za cíl podrobně analyzovat kriminalitu dětí a mládeže v Jihočeském kraji v kontextu s ostatními kraji České republiky a tím upozornit na závažnost sociálně patologického jevu u nejcitlivější a nejzranitelnější části obyvatel v naší společnosti. Navíc se jedná o vážné téma i z pohledu obětí, kterými často bývají opět děti, mladí lidé nebo bezbranní staří lidé.

Stanovené cíle doktorské disertační práce (splnění cílů)

Cílem disertační práce bylo analyzovat současný stav kriminality dětí a mládeže společně s prevencí, která by měla minimalizovat její rozsah. Práce obsahuje podrobně zpracované statistické údaje týkající se kriminality dětí a mládeže za druhou dekádu po roce 1989, tzn. od roku 2000 do roku 2009.

Cíl je zpracován v plném rozsahu, který je uveden v kapitole 2.1. Cíl a metodika. Statistické údaje jsou doplněny procentickými hodnotami, které dokreslují absolutní hodnoty a grafy, které přehledně vyjadřují pokles nebo nárůst statistických hodnot během sledovaných let.

Rovněž je v práci zpracována analýza prevence kriminality zaměřené na děti a mládež v Jihočeském kraji zahrnující rozbor konkrétních preventivních opatření. Autor vymezuje principy praktického uskutečňování při utváření koncepce prevence kriminality, které je nutné respektovat, aby mohlo dojít k naplnění cíle minimalizace tohoto společensko-patologického jevu v České republice.

V závěru jsou zpracovány náměty na zkvalitnění práce orgánů činných v trestním řízení, probační a mediační služby a oddělení sociálně právní ochrany dětí a mládeže, které se svými aktivitami zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek (sociální prostředí, příčiny a podmínky kriminality) na potenciální pachatele a na možné i faktické oběti trestné činnosti.

Nové poznatky, které byly dosaženy v doktorské disertační práci – detailně popsat:

- 1 Přínosem práce je podrobné zpracování statistických údajů o celkové kriminalitě dětí a mládeže v České republice a v jednotlivých krajích ve vztahu k celkové kriminalitě v České republice, na kterém je přehledně zobrazen vývoj za posledních deset let. Běžně uváděné statistiky jsou zpracovávány vždy pro jednotlivé roky, nikoliv přehledně za delší časové období. Deset let lze považovat za dostačující k získání vědomostí o vývoji v dané problematice v České republice. Autor pro přesnější vyjádření rozsahu kriminality zvolil počet stíhaných osob, který zahrnuje v podstatě i skutky, za které nebyl pachatel odsouzen. Pro hodnocení byl zvolen index nárůstu v porovnání s rokem 1989. Tím se podařilo autorovi v práci poměrně přesně vyjádřit dynamiku vývoje kriminality dětí a mládeže.
- 2 V další části práce je rozpracována dynamika vývoje v počtu stíhaných pachatelů pro násilnou a majetkovou trestnou činnost, a dále krádeže vloupáním, krádeže prosté pro celou Českou republiku a Jihočeský kraj. Pro další upřesnění vybral autor rok 2000, 2005 a 2009, na kterých dokumentuje a rozkrývá na jedné straně největší podíl dětí a mládeže na majetkové trestné činnosti, na druhé straně jejich nezanedbatelný podíl na násilné kriminalitě, se kterou souvisí i velmi složitá otázka trestu.

- 3 V závěru je v absolutních číslech a graficky zpracováno hodnocení vývoje různých druhů kriminality, na které se významně děti a mládež podílí v celé České republice a v jednotlivých krajích, s důrazem na Jihočeský kraj. Z těchto údajů je možné získat přehled o stavu vývoje i v jednotlivých krajích.
- 4 V diskusi se autor věnuje podrobné analýze zjištěných hodnot, vysvětluje příčiny chování dětí a mladistvých, zabírá se otázkou snížení věkové hranice trestné odpovědnosti.
- 5 V návaznosti na kriminalitu dětí a mládeže je v práci analyzována prevence kriminality s ohledem na působení Policie ČR, zejména v Jihočeském kraji. Významná jsou závěrečná doporučení a náměty na zkvalitnění práce orgánů činných v trestním řízení ve spolupráci s probační a mediační službou a pracovníků Městských úřadů, oddělení sociálně právní ochrany dětí a mládeže s cílem předcházení kriminality dětí a mládeže.

Připomínky:

Autor by v rámci obhajoby mohl uvést, i když zatím v kratším časovém období, vývoj kriminality dětí a mládeže v důsledku užívání drog a psychotropních látek a jaké oblasti aktivit zahrnuje protidrogová prevence.

ZÁVĚR

Práce Mgr. Romana Bláhy je zpracována na standardní úrovni, autor se dané problematice věnoval velmi podrobně a přes vznesenou připomínku *doporučuji práci k obhajobě a navrhuji udělení Ph.D. ve vědním oboru Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů.*

Místo vypracování a datum: České Budějovice, 20.8.2011

Podpis: doc. Ing. Lenka Dolanská, CSc.